

Konurke Kal

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	
ÚŘAD DOKUMENTACE A VYŠETŘOVÁNÍ	
ZLOČINŮ KOMUNISMU	
SLUŽBY KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ	
Došlo:	23 -10- 2014
Č.j.:	UDV-125-149/JČ-2009-260011
Počet listů:	10 Přílohy: 2/42

Jednací číslo: 25 T 124/2011 - 298

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 7 rozhodl v senátu složeném z přísedících Zdeňky Andrejové a Bc. Hany Novákové a předsedy senátu Mgr. Alexandra Malého v hlavním líčení konaném dne 15. května 2012 **takto**:

obžalovani:

1. JUDr. Antonín Prchal

nar. 19.11.1949 v P [redacted] advokát, trvale bytem L [redacted], I [redacted]

2. Petr Vrbický,

nar. 13.11.1964 v T [redacted] operační manager, trvale bytem G [redacted], K [redacted]

3. Ladislav Irovský,

nar. 16.04.1957 v N [redacted], neuvedeného zaměstnání, trvale bytem T [redacted], P [redacted]

jsou vinni, že

I.

JUDr. Antonín Prchal, jako příslušník Sboru národní bezpečnosti, Správy státní bezpečnosti Praha, ve funkci vedoucího staršího referenta specialisty 3.oddělení, II. odboru,

Petr Vrbický, jako příslušník Sboru národní bezpečnosti, Správy státní bezpečnosti Praha, ve funkci staršího referenta, 3.oddělení, II. odboru,

Ladislav Irovský, jako příslušník Sboru národní bezpečnosti, Správy státní bezpečnosti Praha, ve funkci staršího referenta 4.oddělení, II. odboru,

všichni jako příslušníci odboru II. zabývajícím se tzv. „bojem s vnitřním nepřítelem“ a tedy obeznámeni s činností F [redacted] P [redacted] nar. [redacted] :

v rozporu s čl. 28, 30, 34 Ústavy ČSSR, zák.č. 100/1960 Sb. (ve znění platném do dne 29.11.1989), a § 3 odst. 1,2, § 15 odst. 1 zák.č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti (ve znění platném do dne 13.3.1990),

dne 21.6.1989 okolo 17:30 hodin v Praze 7 v parku Stromovka u Šlechtovy restaurace, kde se konala ekologická demonstrace organizovaná nezávislou iniciativou České děti, přinutili P. P. nar. [REDAKCE], neformálního mluvčího a vedoucího nezávislé iniciativy České děti, dlouhodobě sledovaného Správou StB Praha pro podezření z aktivní podpory nezávislých iniciativ zasazujících se za dodržování lidských práv na území Československé socialistické republiky, násilím nastoupit do osobního motorového vozidla, které řídil Petr Vrbický, odvezli ho za neustálých výhrůžek ve smyslu ublížení na zdraví až po fyzickou likvidaci na přesně nezjištěné místo v křivoklátských lesích, kde poškozeného P. Ladislav Irovský přidržoval zezadu rukama a Antonín Prchal spolu s R. Š. (narozen 3.7.1952, zemřel 1.4.2009), rovněž příslušníkem Sboru národní bezpečnosti, Správy státní bezpečnosti Praha, bili za neustálých nadávek a výhrůžek pěstmi do oblasti břicha, žaludku a hrudi, po pádu na zem, kdy se k bití připojil i Ladislav Irovský, i do zad, na závěr útoku kopl R. Š. poškozeného P. ještě dvakrát nártem nohy do hlavy, přičemž celému jednání přihlížel Petr Vrbický, poté odebrali poškozenému P. doklady, ponechali jej v lese a z místa odjeli, když poškozený P. po celou dobu nezákonného omezení osobní svobody prožíval odůvodněné obavy o své zdraví a život,

II.

JUDr. Antonín Prchal, jako příslušník Sboru národní bezpečnosti, Správy státní bezpečnosti Praha, ve funkci vedoucího staršího referenta specialisty 3.oddělení, II. odboru,

v rozporu s ust. čl. 28, 30, 34 Ústavy ČSSR, zák.č. 100/1960 Sb. (ve znění platném do dne 29.11.1989), a § 3 odst. 1,2, § 15 odst. 1 zák.č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti (ve znění platném do dne 13.3.1990),

dne 22.6.1989 v ranních hodinách, ve služebně Správy StB v Praze 1, v Bartolomějské ulici, když se poškozený P. dostavil pro odebrané doklady, tak se jej pod pohrůžkou „že zase pojedeme na výlet do Křivoklátských lesů a tentokrát z toho hajzle už nevylezeš“ snažil donutit napsat na čistý list papíru co všechno iniciativa České děti v předmětném roce prováděla, což se mu nepodařilo, tak jej alespoň srazil ze židle na zem, přičemž poškozený P. po dobu přítomnosti ve služebně a útoku prožíval odůvodněné obavy o svou čest, své zdraví a vzhledem k útoku ze dne 21.6.1989 i obavy o svůj život,

tedy : pod bodem obžaloby I. společně, pod bodem II. obžaloby
JUDr. Antonín Prchal sám,
jako úřední osoby, v úmyslu způsobit jinému závažnou újmu vykonávali svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, takový čin spáchali na jiném pro jeho politické přesvědčení,

č í m ž s p á c h a l i

1. JUDr. Antonín Prchal

pod bodem I. a II. obžaloby zvlášť závažný zločin zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) trestního zákoníku ve znění platném do dne 13.3.1990,

2. Petr Vrbický

pod bodem I. obžaloby zvlášť závažný zločin zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) trestního zákoníku ve znění platném do dne 13.3.1990,

3. Ladislav Irovský

pod bodem I. obžaloby zvlášť závažný zločin zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) trestního zákoníku ve znění platném do dne 13.3.1990,

a odsuzují se1. JUDr. Antonín Prchal

podle § 329 odst. 2 trestního zákoníku ve znění platném do dne 13.3.1990 za použití § 58 odst. 1 trestního zákoníku **k trestu odnětí svobody v trvání jeden a půl (1,5) roku.**

Podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku se k výkonu trestu zařazuje do věznice s dozorem.

2. Petr Vrbický

Podle § 329 odst. 2 trestního zákoníku ve znění platném do dne 13.3.1990 **k trestu odnětí svobody v trvání dvou (2) roků.**

Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku se výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu tří (3) let.

3. Ladislav Irovský

Podle § 329 odst. 2 trestního zákoníku ve znění platném do dne 13.3.1990 za použití § 58 odst. 1 trestního zákoníku **k trestu odnětí svobody v trvání jednoho (1) roku.**

Podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku se k výkonu trestu zařazuje do věznice s dozorem.

Odůvodnění:

Po provedeném dokazování v hlavním líčení soud zjistil, že všichni shora jmenovaní obžalovaní působili jak před rokem 1989, tak i v červnu 1989 jako příslušníci Státní bezpečnosti, přičemž v předmětném období (červen 1989) působili všichni v odboru II. zabývajícím se tzv. „bojem s vnitřním nepřítelem“ a byli tak dobře obeznámeni s činností poškozeného P. P. P. byl neformální mluvčí a vedoucí nezávislé iniciativy České děti, dlouhodobě sledovaný Správou StB Praha pro podezření z aktivní podpory nezávislých iniciativ, zasazujících se za dodržování lidských práv na území Československé socialistické republiky. Obžalovaný JUDr. Antonín Prchal působil jako příslušník Sboru národní bezpečnosti, Správy státní bezpečnosti Praha, ve funkci vedoucího staršího referenta-specialisty 3.oddělení, II. odboru. Obžalovaný Petr Vrbický působil ve stejném odboru a oddělení jako obžalovaný Prchal, ovšem na nižší pozici, tj. ve funkci staršího referenta. Obžalovaný Ladislav Irovský působil na stejné pozici a ve stejném odboru jako obžalovaný Vrbický, ovšem v oddělení 4.

V bodě I. všichni obžalovaní jednali v rozporu s čl. 28, 30, 34 Ústavy ČSSR, zák.č. 100/1960 Sb. (ve znění platném do dne 29.11.1989), a § 3 odst. 1,2, § 15 odst. 1 zák.č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti (ve znění platném do dne 13.3.1990). Dne 21.6.1989 okolo 17:30 hodin v Praze 7 v parku Stromovka u Šlechtovy restaurace, kde se konala ekologická demonstrace organizovaná nezávislou iniciativou České děti, totiž přinutili poškozeného P. P. P., který se této demonstrace účastnil, nastoupit do osobního motorového vozidla, přičemž ho nejprve dva uniformovaní (soudu neznámí) příslušníci Veřejné bezpečnosti odvedli stranou, vyžadovali od něj osobní doklady a pak ho přivedli ke zmíněnému osobnímu vozidlu, kde na něj již čekali čtyři příslušníci StB (3 z nich byli obžalovaní, přičemž obžalovaný Vrbický řídil, a posledním z nich byl dnes již zesnulý R. Š.). Dva až tři z těchto příslušníků StB poškozeného P. strčili do vozidla a odjeli z místa pryč. Pokyny obžalovanému Vrbickému uděloval po celou dobu obžalovaný Prchal. Ten také nařídil, aby vozidlo zastavilo u Písecké brány, od té pak vozidlo zamířilo směrem přes Bílou Horu ke Krivoklátským lesům s tím, že poškozenému obžalovanému Prchal sdělil, že pojednou na „výlet“. Cestou bylo ze strany obžalovaných poškozenému P. vyhrožováno fyzickou likvidací, což bylo doprovázeno nadávkami, přičemž cílem obžalovaných bylo dosáhnout toho, aby poškozený přestal vyvíjet své dosavadní aktivity, pro které byl v „hledáčku“ StB. V okolí Krivoklátska vozidlo s poškozeným odbočilo na lesní cestu, kde byl poškozený přinucen vystoupit, aby ho mohli obžalovaní zmlátit. Irovský ho z počátku přidržoval zezadu (pročež se po chvíli také k bití připojil) a obž. Prchal a zesnulý Š. poškozenému zasadili několik (nikoli lehkých) ran pěstí do oblasti břicha a hrudníku, a také zad, které měly poškozeného zastrašit. Poté poškozený upadl na zem, kde ho nadto Š. nakopl nártem

asi 2x do hlavy. Celé bití doprovázené nadávkami a výhrůžkami typu: „kreténe, dlouho nás srát nebudeš“, nebo „to ti ty hajzle nestačilo“, které pronášel na adresu poškozeného zejména obžalovaný Prchal, trvalo cca 2 až 3 minuty. Obžalovaný Vrbický tomuto jednání pouze přihlížel. Poté poškozenému sebrali tašku s osobními doklady a odjeli, nechajíce ho na místě. Pro tašku se měl poškozený dostavit osobně následujícího dne na oddělení do Bartolomějské ulice č.p. 7 v Praze 1. Poškozený P., který po celou dobu nezákonného omezení osobní svobody prožíval odůvodněné obavy o své zdraví a život, se poté dostal k silnici, kde se mu podařilo zastavit vozidlo, které ho dopravilo zpět do Prahy.

Jednání pod bodem II. se dopustil sám obžalovaný Prchal, a to opět jako příslušník StB, tím, že dne 22.6.1989 v ranních hodinách v rozporu s čl. 28, 30, 34 Ústavy ČSSR, zák.č. 100/1960 Sb. (ve znění platném do dne 29.11.1989), a § 3 odst. 1,2, § 15 odst. 1 zák.č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti (ve znění platném do dne 13.3.1990) ve služebně Správy StB v Praze 1, v Bartolomějské ul., kam za ním dle pokynů z předešlého dne přišel poškozený P. pro doklady, se snažil za užití výhrůžek (konkr.: „Zase pojedeme na výlet do Křivoklátských lesů a tentokrát z toho, hajzle, už nevylezeš“) donutit poškozeného P. na čistý list papíru napsat, co všechno v daném roce iniciativa České děti prováděla. Svého ovšem obžalovaný nedocílil, tak alespoň poškozeného srazil na zem (ze židle). Vzhledem k tomu, co poškozenému obžalovaný prováděl předešlého dne v křivoklátských lesích, poškozený se bál o své zdraví a život, a mimo to prožíval odůvodněné obavy o svou čest, neboť se ho snažil obžalovaný na služebně přimět de facto k udání.

Soud zjišťoval skutkový stav především z výpovědi poškozeného P., P., z výpovědi všech obžalovaných, z výpovědi svědků A., Š., P., Š., MUDr. A., F., J., N., M., Č., M., H., J., P., E., F., Ing. K., T., MBA, LLM, R., F., JUDr. V., V., dále z listinných důkazů, a to zejména z trestního oznámení J. P. usnesení o odložení věci, zprávy Archivu bezpečnostních složek k osobě Antonína Prchala, zprávy Správy StB Praha, odb. II o činnosti za r. 1985, plány Správy StB Praha a Středočeského kraje pro rok 1989, vyhodnocení činnosti odboru 1-3 StB Praha za rok 1989, (věstník) nařízení Ministra vnitra ČSSR č. 15/1975, a to včetně jeho novely ze dne 17.5.1976, zprávy Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu k vedeným spisům na rodinu P., části personálního spisu E. P. (dříve L.), části personálního spisu ohledně dovolených obžalovaného Prchala, povolení dovolených obž. Prchala, osobních výkazů obžalovaných a jejich rejstříku trestů, včetně sdělení sekretariátu náměstka ministra vnitra ČSSR.

Z takto provedeného dokazování soud dospěl k závěru, že vina obžalovaných byla prokázána. Soud má z osobních výkazů a personálních spisů obžalovaných za prokázané, že všichni byli v předmětném období příslušníci Správy StB a zastávali funkce shora citované. Z listinných důkazů (tj. zejména plány Správy StB – odboru II. pro rok 1989 včetně vyhodnocení jeho činnosti v tomto roce, ale i v roce 1985; zpráva Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu k vedeným spisům na rodinu P. sdělení informací ohledně StB z Archivu bezpečnostních složek) je pak nade vší pochybnost jasné, že se odbor II. Správy StB zabýval tzv. „bojem s vnitřním nepřítelem“ a (dlouhodobě) i rodinou P., včetně poškozeného P., který měl v jejich složkách krycí jméno „FAGOT“. Tuto posledně zmíněnou skutečnost ostatně potvrzuje ve své výpovědi i sám poškozený P. Z citovaných důkazů pak vyplývá, že na jméno P. resp. krycí jméno FAGOT byla vedena složka od r. 1982, ostatně jako i na ostatní členy rodiny P. (např. na B. P. od r. 1970 pod krycím jménem CHIRURG, na J. P. od r. 1981 pod krycím jménem ASISTENT). Skutečnost, že zejména obžalovaný Prchal jako příslušník Správy StB Praha měl v popisu práce především „zpracovávání“ významných aktérů a aktivistů protirežimních akcí, má soud za prokázané také z výpovědi svědků, zejména svědkyně N. či svědka H. Tito svědci navíc uvedli, že právě obžalovaný Prchal se k nim choval zcela nemístně, kdy N. měl vyhrožovat zabitím a H. dal opakovaně tzv. „na držku“. Z těchto výpovědí tedy vyplývá, že obžalovaný Prchal jako příslušník StB se často a bez zábran uchýloval k překračování či zneužívání svých pravomocí, což sice není předmětem tohoto trestního řízení, avšak soudu tato jejich svědectví napomáhají vytvořit si tzv. obrázek o obžalovaném a o jeho chování v tehdejší době.

Co se týče samotného skutku pod bodem I., má soud za to, že obhajoba obžalovaných, pokud jde o to, že na místě činu v dané době vůbec nebyli a poškozeného P. vůbec neznají (výpověď obžalovaného Vrbického a Irovského), resp. v případě obžalovaného Prchala, že byl na dovolené v zahraničí, je zcela

vyvrácena několika svědky, v čele s poškozeným P. Právě P. všechny obžalované bezpečně poznal u hlavního líčení. Vypověděl, že když byl dne 21.6.1989 v podvečerních hodinách na demonstraci proti kácení stromů ve Stromovce, byli to právě obžalovaní, kteří ho strčili do vozidla, resp. poškozený P. si již nevzpomíná, kdo z nich ho do vozidla strčil, ale všichni obžalovaní v tom vozidle seděli s ním. Poškozený popsal moment jeho nedobrovolného naložení do vozidla tak, jak je popsán shora. Jeho výpověď, pokud jde o to, že na demonstraci byl obžalovaný Prchal, je podepřena dále výpovědí svědkyně N. která byla na předmětné demonstraci a poškozeného P. i obžalovaného Prchala tam viděla, přičemž právě ona si obžalovaného dobře pamatuje, neboť s ním má obdobnou zkušenost jako poškozený P. Svědkyně N. potvrdila i výpověď P. že byl do vozidla zatlačen násilím, a také v tom, že s ním pak toto vozidlo odjelo. Výpověď poškozeného ohledně přítomnosti obžalovaných a způsobu naložení jeho osoby do vozidla je dále podepřena výpověďmi svědků H., Č. a Ing. T. kteří shodně uvádějí, že na demonstraci byli, poškozeného tam viděli (byli od něj vzdáleni cca do 10 metrů) a viděli, jak byl nedobrovolně „naložen“ do civilního vozidla (a to škodovky či tzv. žigulíka), přičemž H. označil jako muže v civilu, kteří se na tom podíleli, všechny obžalované v jednacím sáhu, a to s tím, že se sice změnili, ale poznává je. Zejména si dobře pamatuje obžalovaného Prchala, který ho vyslýchal asi 20x. Svědek T. viděl, jak dva civilisté vedou nedobrovolně P. do připraveného vozidla, přičemž když ho do auta strčili, bylo jich tam celkem pět. Dále uvedl, že bezpečně poznává obžalovaného Irovského a dále i Prchala, který měl však knírek a byl černovlasý.

Co se týče svědků ve prospěch obhajoby obžalovaného Prchala, a to zejména jeho bývalé ženy E. P. dále jeho známé R. H. má soud za to, že jejich výpovědi byly účelové a nezakládaly se na pravdě, neboť nejen, že byly vyvráceny shora uvedenými svědky, kteří obžalovaného Prchala na místě činu viděli a poté i po 23 letech bezpečně poznali, ale také listinnými důkazy. Svědkyně P. (dříve L.), která byla zaměstnána na Federálním ministerstvu vnitra ČSSR, tvrdila, že byla v inkriminované době s manželem na dovolené v SSSR (Poltava) u známých, přičemž zcela konkrétně označila po 23 letech, že jejich dovolená byla od 15.6. do 30.6. 1989. Soud zde nechce spekulovat, zda má svědkyně tak výbornou paměť, ale zdá se mu přinejmenším podivné, že si svědkyně pamatuje po 23 letech přesný odjezd a návrat z dovolené. Skutečnost, že v červnu byli manželé Prchalovi na dovolené, potvrdila i svědkyně H. která uvedla, že manželé Prchalovi vezla druhý týden v červnu 1989 na letiště Ruzyně. Tato svědectví mají podle názoru soudu jednu podstatnou trhlínu, a to fakt, že jakékoli výjezdy příslušníků do státu Varšavské smlouvy podléhaly podle čl. 15, čl. 19 odst. 1 písm. a) tehdejšího nařízení ministra vnitra č. 15/1975, kterým se upravoval služební a soukromý styk s cizinou, souhlasu příslušného náčelníka (velitele) útvaru, přičemž takové rozhodnutí (resp. souhlas) muselo být podle čl. 21 odst. 1 jmenovaného nařízení evidováno a založeno do osobního nebo kádrového spisu příslušníka. Podle slov svědkyně P. i dalších písemných důkazů oba manželé Prchalovi příslušníci byli. Tento souhlas, jak u svědkyně P. tak u obžalovaného Prchala, však v jejich kádrových spisech chybí, přestože za roky předchozí jsou tam uvedeny písemné záznamy o schválení výjezdu do SSSR. Spekulovat o tom, zda v tomto případě byly výjimečně porušeny předpisy, soud nehodlá. Svědectví P. však nepotvrdil ani svědek obhajoby obžalovaného Prchala JUDr. V. který sice uvedl, že v roce 1989 měla sice svědkyně v úmyslu na pozvání ze SSSR tam odletět, ale zda skutečně odletěla, to svědek nevěděl.

Pokud jde o jednání, které se odehrálo po odjezdu vozidla s poškozeným ze Stromovky směrem Bílá Hora a křivoklátské lesy, tak soud mohl vycházet pouze z výpovědi poškozeného, jako jediného přímého svědka, který k tomu vypovídal, neboť obžalovaní se k tomu nevyjádřili. Poškozený P. popsal průběh cesty a následné bití v křivoklátských lesích tak, jak je shora u popisu skutku uvedeno, zejména uvedl, že cestou do křivoklátských lesů si vyslechl spousty nadávek, zejména od obžalovaného Prchala. Po příjezdu na lesní cestu auto zastavilo a poškozenému bylo přikázáno, aby vystoupil, pak následovalo asi dvou až tří minutové bití zejména do oblasti břicha a hrudníku. Za nejvíce aktivního označil poškozený obžalovaného Prchala, přičemž krátce se přidal i obžalovaný Irovský, který jinak poškozeného přidržoval, aby ho mohl Prchal se Š. bít. Obžalovaný Vrbický se poškozeného ani nedotkl, stál opodál. Jeho funkce byla podle poškozeného pouze řídit vozidlo, neboť byl zjevně nováčkem. Poškozený se po celou dobu napadání bál o svůj život, neboť mu bylo vyhrožováno i fyzickou likvidací. Snažil se, aby bití nějak přečkal, ale nebránil se, neboť neměl, dle svých slov, žádnou šanci. Když napadání skončilo, tak poškozenému vzali tašku s osobními doklady, pročež žádal o její vrácení, na což mu obžalovaný Prchal doslova odpověděl: „To ti to ty hajzle nestačilo“ a dal mu ještě pěstí do žaludku. Pak obžalovaní z místa činu odjeli a poškozeného tam bez

osobních dokladů nechali ležet na zemi. Ten se však nějakým způsobem s bolestí na žebrech dostal k silnici, kde se mu po nějaké době podařilo zastavit vozidlo se staršími lidmi, kteří ho odvezli. Z domova pak poškozený volal svědkyni Š. a celou událost jí popsal, a dále o ní informoval otce a bratra s tím, že zítra má jít ráno na služebnu do Bartolomějské pro své doklady, přičemž je požádal o upozornění dalších osob, pokud se do 13 hodin neozve.

Pokud jde o jednání pod bodem II., tak opět soud mohl vycházet pouze z výpovědi poškozeného, který popsal událost tak, jak shora uvedeno, tedy že samotnému jednání ve služebně byl přítomen pouze obžalovaný Prchal, na přítomnost Irovského si nepamatuje. Prchal se zde (na služebně v Bartolomějské) snažil poškozeného přimět pod pohrůžkou „opětovného výletu do lesů okolo Křivoklátu“ k popsání aktivit iniciativy České děti, což se mu nepovedlo, tudíž ho po jedné ráně, co mu uštědřil, propustil. Od něj šel poškozený navštívit svého známého lékaře MUDr. H. neboť se bál jít tuto událost hlásit obvodnímu lékaři, nadto svého obvodního lékaře neměl v Praze. Důvodem návštěvy lékaře byla obava o zlomeniny žeber. Výpověď poškozeného potvrdil svědek MUDr. H. který uvedl, že poškozený za ním přišel a popsal mu, co se stalo (že byl odvezen do lesů a zbit), načež mu došlo, že se poškozený bojí o své zdraví a povšiml si že otřesen, tudíž ho vyšetřil za pomoci dalších dvou lékařů (MUDr. J. a L.) a následně byl poškozený zrentgenován. Jeho žebra a vnitřní orgány byly v pořádku. Jediné hmatatelné známky po napadení lékař shledal na hrudníku, kde měl poškozený podlitiny rudé barvy a udával bolestivost celého hrudníku. Lékařskou zprávu mu nevystavil, neboť na to nebyl zařízen, pracoval tehdy jako lékař hematologie a krevní transfúze v Nemocnici na Karlově nám. Svědek uvedl, že se poškozený před ním zmínil o jménu Prchal. Pohmožděniny poškozeného P. potvrdila před soudem i svědkyně N., která je přímo viděla, když jí je ukazoval.

O předmětném napadení poškozeného jsou obeznámeni i svědkyně Š., které poškozený ihned po prvním incidentu volal, a dále svědkyně Š., která to od poškozeného slyšela několikrát. Svědkyně Š. u soudu dále uvedla, že obžalovaný Prchal a Irovský patřili do skupiny, které se mezi chartisty říkalo bicí komando. Tato skupina příslušníků StB podle svědkyně byla provázána velmi špatnou pověstí, kterou podtrhoval fakt, že šlo o potomky lidí, kteří na Ministerstvu vnitra zastávali vysoké funkce. Vedle této skupiny, podle svědkyně, u příslušníků StB také existovali lidé celkem neškodní, kteří se chovali normálně, kladli při výsleších pouze otázky a zapisovali odpovědi.

S ohledem na shora uvedené je dle názoru soudu dostatečně prokázáno, že se skutek stal, tak jak ho popisuje poškozený, přičemž soud nepovažuje výpověď poškozeného za smyšlenou ani za formu jakékoli pomsty vůči obžalovaným. Poškozený P. podával nejprve trestní oznámení již dva dny po činu (23.6.1989) na Inspekci Ministerstva vnitra, ovšem vzhledem k tomu, že se jednalo o zneužití pravomoci příslušníků StB a oznámení vyšetřoval vyšetřovatel inspekce StB, tak byla věc odložena s tím, že nebylo prokázáno, že se skutek stal. Z tehdejšího rozhodnutí o odložení věci vyplývá, že věc byla šetřena, protože byl vyslýchán sám poškozený, dále lékař H., ale i samotní aktéři (příslušníci StB), kteří však nebyly (zřejmě cíleně) v rozhodnutí vůbec jmenováni. O tomto činu psal i bratr J. P. v září 1989 na Úřad předsedy vlády, Federálnímu shromáždění apod., ovšem taktéž bezvýsledně. Další trestní oznámení podával poškozený P. po změně režimu, avšak vzhledem ke krátké době po této změně a skutečnosti, že věc tehdy vyšetřovala vojenská prokuratura (složená z bývalých příslušníků StB), tak bylo jeho oznámení zřejmě odloženo. Jakékoli záznamy o tom, jak zjistil soud, však neexistují, resp. jsou nedohledatelné. Trestní oznámení z 90. let minulého století opět neiniciovalo podání obžaloby k soudu. Až trestní oznámení z roku 2007 bylo řádně šetřeno a vyústilo v podání obžaloby a následně v rozsudek. Z uvedeného je podle názoru soudu patrné, že ještě několik let po revoluci byla snaha na něčí pokyn věc tzv. zamést pod koberec, a proto zdejší soud tuto věc projednal až po více jak 20 letech od doby, co se stala. Důkazem o tom, že si poškozený P. napadení nevymyslel, jsou také svědectví shora jmenovaných svědků, mimo jiné např. svědkyně Š., které volal poškozený ihned po činu, ale také svědectví MUDr. H. který před soudem uvedl, že poškozený u něj po napadení byl, přičemž zjistil, že má v oblasti hrudníku modřiny (zarudlé podlitiny) a dále také to, že si stěžoval na bolest žeber. Právě tyto důkazy ve spojení s ostatními shora rozebranými svědectvími (z kterých vyplývá, že do vozidla byl poškozený naložen obžalovanými) dostatečně prokazují, že výpověď poškozeného je pravdivá, a proto jí soud uvěřil.

Vzhledem k tomu, že shora uvedenými důkazy byla obhajoba obžalovaných vyvrácena a jejich vina prokázána, soud již k provedené rekognici v přípravném řízení nemusel přihlížet, ba dokonce ani nemohl, neboť přinejmenším u dvou obžalovaných byla provedena v rozporu s trestním řádem, když u jejího provádění nebyl přítomen soudce a přitom se jednalo o neodkladný a neopakovatelný úkon. O zamítnutých návrzích na slyšení svědků G. a C. znovu slyšení svědkyně E. P. a zamítnutí návrhu na čtení kapitoly z knihy „Fízl“ autora poškozeného P. lze říci to samé, tedy že je soud považoval vzhledem ke shora uvedenému za nadbytečné. Nadto svědkyni P. soud vyslechl v hlavním líčení, kdy měli všichni obhájci možnost jí klást otázky, tudíž nevidí důvod, proč by měla být vyslechnuta opakovaně. Co se týče čtení z knihy poškozeného P. tak je soud toho názoru, že by to nepřineslo do případu nic nového, neboť kniha není vědeckou literaturou ani literaturou faktu, a proto nemůže být důkazem o vině či nevině obžalovaných.

V bodě I. všichni obžalovaní jako spolupachatelé (podle § 23 tr. zákoníku), přičemž obžalovaný Prchal byl v pozici nejaktivnějšího a obžalovaný Vrbický na druhé straně v pozici spíše přihlížejícího (a řidiče), a v bodě II. obžalovaný Prchal sám, se dopustili úmyslného jednání, které naplňuje všechny znaky zvlášť závažného zločinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) tr. zákoníku č. 40/2009 Sb. ve znění platném a účinném do 30.11.2011. */Soud pouze na okraj připouští, že při vyhlášení se dopustil nedbalé chyby, když uvedl, že jde o trestní zákoník v platném znění do 13.3.1990. Tato chyba vznikla omylem při přípravě rozsudku k jeho vyhlášení v rámci chybného kopírování znění zákonů v textovém editoru, jde tedy o chybu v psaní a počtech. V ústním odůvodnění však soud již užil správného data/.* Ke spáchání takové činu je za potřebí, aby obžalovaní vystupovali v pozici speciálního subjektu, který je obdařen zvláštní způsobilostí či je ve zvláštním postavení, neboť tento čin může spáchat pouze úřední osoba uvedená v ustanovení § 127 tr. zákoníku. V daném případě obžalovaní požívali zvláštního postavení a způsobilosti úřední osoby podle § 127 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, neboť jednali v pozici tehdejších příslušníků StB, a využili tak svou pravomoc k tomu, aby poškozeného zastrašili, neboť poškozený byl dle provedených důkazů pro své protirežimní aktivity již delší dobu „trnem v oku“ StB. Při tomto zastrašování ho bili a neustále mu hrozili fyzickou likvidací, přičemž poškozený se po celou dobu obával o své zdraví, potažmo i o život, a právě v tomto jednání soud spatřuje úmysl způsobit jinému závažnou újmu.

K naplnění znaku citovaného trestného činu podle § 239 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a spočívajícího ve „výkonu pravomoci způsobem odporujícím zákonu“ se vyžaduje, aby pachatel porušil konkrétní povinnost uloženou mu zákonem nebo na základě zákona. K naplnění takové znaku také došlo, neboť obžalovaní při posuzovaném jednání porušili tehdejší Ústavu ČSSR (zák.č. 100/1960 Sb. ve znění účinném a platném do 29.11.1989), konkrétně čl. 28, 30 a 34, neboť porušili ústavní právo poškozeného na shromažďování a svobodu projevu (tj. odvezení z demonstrace a následné zastrašování a vyhrožování za účelem utlumení jeho aktivit), dále nedotknutelnost osoby poškozeného garantovanou čl. 30 Ústavy a v poslední řadě svou povinnost zachovávat ústavu a ostatní zákony (čl. 34). Obžalovaní dále porušili i zákon o Sboru národní bezpečnosti (zák. č. 40/1974 Sb. ve znění účinném a platném do 13.3.1990). Konkrétně porušili § 3 odst. 1, 2 citovaného zákona, neboť se jako příslušníci StB neřídili Ústavou ČSSR a ostatními zákony a do práv a svobod poškozeného, jakožto občana ČSSR, zasáhli v rozsahu zcela nepřiměřeném chráněnému zájmu (než to vyžadovala ochrana socialistického zřízení). Dále zcela flagrantně porušili své povinnosti (jakožto příslušníci StB) uvedené v § 15 odst. 1 citovaného zákona, neboť nedbali cti a vážnosti poškozeného a také zcela nedbali na to, zda vznikne jejich jednáním poškozenému újma na zdraví či zda nezasáhnou nad nezbytnou míru do jeho práv a svobod (v bodě II. - újma na cti a vážnosti, když se obžalovaný Prchal snažil poškozeného přimět udávat). Podle soudu několikanásobně překročili nezbytnou míru k dosažení účelu prováděného opatření, neboť to, že si poškozeného tzv. podali v lese čtyři příslušníci StB, bez přítomnosti dalších svědků, kde mu jak na místě, tak cestou k němu vyhrožovali fyzickou likvidací, a to z pozice moci, kdy se jim poškozený nemohl bránit, a pak ho nechali na místě bez prostředků a dokladů ležet, bylo i na tehdejší poměry (vezme-li nadto v potaz i to, že šlo období těsně před pádem režimu) jednání zcela nezákonné.

Co se týče kvalifikované skutkové podstaty zvlášť závažného zločinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, nemá soud pochyb o tom, že se obžalovaní dopustili jednání na poškozeném pro jeho politické přesvědčení, když jejich cílem v bodě I. bylo zastrašení poškozeného a v bodě II. se ho obžalovaný Prchal snažil přimět napsat na papír de facto udání. Z provedených důkazů jasně

vyplynulo, že se StB dlouhodobě zajímala o rodinu P. [redacted], potažmo o poškozeného samotného právě pro jeho politické (protirežimní) aktivity. Poškozený P. [redacted] byl spoluzakladatelem a mluvčím nezávislé iniciativy České děti, což byla opoziční politická iniciativa v tehdejší ČSSR, stýkal se s lidmi ze samizdatu, s chartisty, vydával samizdatový zpravodaj. To vše dostatečně ukazuje na to, že byl dosti politicky aktivní a byl odpůrcem tehdejšího režimu, tudíž spadal do kategorie lidí, kterými se II. odbor Správy StB Praha, kde obžalovaní působili, zabýval v rámci boje s „vnitřním nepřítelem“ (tj. nepřítelem režimu). Správa StB Praha, odbor II. jej sledovala pod krycím jménem FAGOT. Za existence těchto skutečností neexistuje jiné vysvětlení, než to, že jednání obžalovaných bylo vedeno s úmyslem působit na poškozeného pro jeho politické přesvědčení, čímž je naplněna i kvalifikovaná skutková podstata.

Soud na jednání obžalovaných užil zákona v době činu neplatného proto, že nový trestní zákoník právě pro znění do 30.11.2011 je pro ně ve smyslu § 16 odst. 1 tr. zákona č. 140/1961 Sb. (potažmo § 2 odst. 1 tr. zákoníku č. 40/2009 Sb.) příznivější, než-li zákon platný v době spáchání skutku. Trestní zákon totiž v ustanovení o trestném činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 2 písm. c) uvádí, že odnětím svobody na 3 až 10 let bude pachatel potrestán, způsobí-li takovým činem jiný zvlášť závažný následek. Tímto následkem se dle konstantní judikatury NS ČR (srov. rozhodnutí NS ČR sp.zn. 4 Tz 260/2001) rozumí i obzvlášť závažný zásah do osobní svobody občana, do ochrany života a zdraví občana nebo jiných základních práv a svobod. Jiného zvlášť závažného následku by se tedy obžalovaní podle tehdy platného trestního zákona dopustili (neboť dle shora uvedeného do citovaných ústavních práv občana zasáhli), čímž by naplnili kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 2 písm. c) tr. zákona č. 140/1961 Sb., ovšem pouze za předpokladu, že by podle tohoto zákona byli souzeni, což vzhledem k následně uvedenému nejsou. V § 329 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. ve znění účinném do 30.11.2011 (tj. v době podání obžaloby) je totiž uvedeno, že odnětím svobody na 2 až 10 let bude pachatel potrestán, spáchá-li takový čin (tj. v daném případě čin podle odst. 1 písm. a/) na jiném pro jeho politické přesvědčení. Vzhledem k tomu, že politické přesvědčení (a s tím související ústavní práva na svobodu projevu, slova a shromažďování) je jedním ze základních práv a svobod definované ústavním zákonem, tak bylo takové jednání trestné i podle úpravy účinné v době spáchání skutku. V podstatě nový trestní zákoník pouze upřesnil (a do jisté míry i zúžil okruh pachatelů, na které může dopadat kvalifikovaná skutková podstata zvl. závažného zločinu podle § 329 odst. 2 tr. zákoníku) a jasněji definoval pojem „jiný zvlášť závažný následek“. Soud má tedy za to, že jednání, které je popsáno v § 329 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. ve znění účinném do 30.11.2011, bylo trestné i v době spáchání skutku, neboť jej lze podřadit právě pod pojem jiný zvlášť závažný následek (tj. § 158 odst. 2 písm. c/ tr. zákona). Za dané situace je pak pro obžalované příznivější úprava nová, kde je dolní sazba odnětí svobody stanovena na 2 roky, kdežto dolní sazba podle právní úpravy v době spáchání skutku byla na 3 letech, tudíž je soud podle § 2 odst. 1 věty za středníkem povinen užít na jednání obžalovaných zákona pozdějšího. Při porovnání příznivosti trestních zákonů je soud povinen vycházet z typového hlediska (*blíže srov. rozhodnutí NS ČR sp.zn. 11 Tdo 1040/2010-45*). Za rozhodující je třeba považovat znaky srovnávaných skutkových podstat, které představují podmínky pro uplatnění trestní odpovědnosti a trestní sazby. Současné musí být uvážena nejen otázka viny, což soud shora důkladně rozebral a dospěl k závěru, že ohledně otázky viny u obžalovaných obě posuzované trestní úpravy v konkrétním případě ve výsledku nečiní rozdíly, ale musí být uvážena i otázka ukládání trestu (trestních sankcí), což soud taktéž rozebral a dospěl k závěru, že právě zde je rozdíl, přičemž jako příznivější úprava vyzněla úprava pozdější.

Soud se v neposlední řadě zabýval otázkou promlčení, kterou mimo jiné namítali obhájci všech obžalovaných, a dospěl k závěru, že se jedná o případ vyloučení promlčení uvedený v § 35 písm. c) tr. zákoníku. Toto ustanovení bylo de facto se stejným obsahem zařazeno i do trestního zákona platného v době spáchání skutku (§ 67a písm. d/ zákona č. 140/1961 Sb.), tudíž ani zde by nebyla předchozí úprava příznivější. Promlčení posuzovaného jednání obžalovaných nemůže promlčeno, resp. jejich trestní odpovědnost nezaniká, protože je podle citovaného ustanovení vyloučeno. V obou případech (bod I. i II.) se totiž jedná o trestný čin spáchaný v době od 25. února 1948 do 29. prosince 1989, horní hranice trestní sazby odnětí svobody u něho splňuje podmínku deset let. Podle názoru soudu, z důvodů neslučitelných se základními zásadami právního řádu demokratického státu, nedošlo k pravomocnému odsouzení. Tyto důvody soud spatřuje v tom, že trestní oznámení, podané poškozeným P. [redacted] ihned po činu, bylo odloženo (dozajista z politických důvodů), stejně tak tomu bylo i ohledně trestního oznámení, podaného nedlouho po změně režimu. Co se týče trestního oznámení podaného v 90. letech minulého století, tam soud

nemá přesné informace o tom, co se spisovým materiálem stalo, ovšem jisté, že se ho přes veškerou snahu nepodařilo nalézt. Lze však shrnout, že je nanejvýš podivné, když poškozený podával trestní oznámení opakovaně, a ani jednou nebyl tento podnět doveden do stádia podání obžaloby. Až teprve poslední „pokus“ z roku 2007 vedl k podání obžaloby. Poslední podmínkou pro vyloučení promlčení podle § 35 písm. c) tr. zákoníku je skutečnost, že trestný čin byl spáchán veřejnými činiteli (resp. úředními osobami), nadto v souvislosti s pronásledováním poškozeného z důvodů politických.

Při úvaze o druhu a výši trestu soud vycházel z účelu trestu dle § 37 odst. 1 tr. zákoníku a při ukládání trestu přihlédl podle § 39 odst. 1 tr. zákoníku k povaze a závažnosti spáchaného přečinu, k osobním, majetkovým a jiným poměrům obžalovaných, k jejich dosavadnímu způsobu života a možnostem jejich nápravy. Soud si je vědom toho, že od posuzovaného skutku uplynula již značně dlouhá doba, a to 23 let. Na druhé straně nelze přehlížet, že jde o tak závažné jednání, kdy z pozice moci příslušníků bezpečnostních složek je na občana úmyslně tlačeno za použití fyzické síly a výhrůžek, a to pro jeho politické přesvědčení a názory. Navíc se jedná o záležitost, která je ve svobodné zemi společností vnímána velmi silně (negativně), neboť v období socialistického zřízení před rokem '89 se takovýchto událostí, které poté vyšly na povrch, událo více, a společnost je v dnešní době má právo odsuzovat. Podle názoru soudu by obecně takovéto události měly být, nejen společensky, odsuzovány v každém režimu a v každé době, neboť jen tak je možné se z nich poučit a v budoucnu je nepřipustit. Soud si je vědom, že zde soudí konkrétní čin konkrétních osob, ale to neznamená, že při úvahách o trestu nemůže na tento čin pohlížet z celospolečenského hlediska, naopak, soud by neměl být izolovaný od reality, nýbrž by měl takové hledisko rovněž zvážit a zohlednit ho při ukládání trestu. Pokud jde o osoby obžalovaných, soud nemůže hodnotit jako negativní okolnost, že pracovali jako příslušníci StB, neboť šlo o povolání jako každé jiné, ovšem již může v rámci posouzení jejich osobností a způsobu jejich dosavadního života hodnotit, jak ke svému tehdejšímu výkonu povolání přistupovali. Nelze totiž přehlédnout, že zejména obžalovaný Prchal, ale i obžalovaný Irovský, patřili podle slyšených svědků do tzv. bicího komanda, tedy části příslušníků StB, kteří ke svému povolání přistupovali tak horlivě, že nezřídka svým jednáním ponižovali lidskou důstojnost a dopouštěli se násilí na občanech ČSSR, čímž mimo jiné porušovali i tehdy platné předpisy. Takové chování vypovídá o těchto obžalovaných (Prchal a Irovský), že si neváží ani dnes základních práv ostatních lidí a pro dosažení tehdy důležitých cílů (vytčených tehdejší vládou garniturou) se nezdřáhali používat i metody, které nejsou slučitelné jak s lidským chápáním, tak se zákonem. Nadto je vhodné připomenout, že obžalovaný Prchal byl vedoucí oddělení u II. odboru Správy StB Praha, což mu skýtalo určité možnosti, jak své nezákonné výslechové metody skrýt. Podle trestního rejstříku a zpráv z míst bydlišť jsou obžalovaní zcela bezproblémoví a slušní lidé. Z pohledu nápravy je tomu však jinak, neboť byť od činu uplynula již řada let, tak obžalovaní, ač je nepochybné, že obdobné metody, jako užití v tomto případě (zastrašování, odvezení do lesa s pohrůžkou fyzické likvidace), v minulosti užívali, neprojevili u soudu ani známku lítosti. Výjimkou je podle názoru soudu obžalovaný Vrbický, na jehož tváři bylo vidět, že se při hlavním líčení stydí. Soud je toho mínění, že právě z tohoto důvodu se dalších hlavních líčení obžalovaný Vrbický neúčastnil. Nicméně bohužel pravdou je to, že ani on výslovně lítost neprojevil a ke skutku, ze kterého byl obžalován, se nedoznal. Z toho je podle názoru soudu zřejmé, že i po tak dlouhé době si především obžalovaný Prchal a Irovský ani nepřipustili myšlenku, že jejich jednání není v souladu se společenským chápáním (za což však souzení nejsou), ale zejména, že jejich jednání popsané v obžalobě není v souladu se zákonem. Soud nespátřil u obžalovaných Prchala a Irovského ani náznak sebereflexe, tudíž lze mít za to, že jim jejich jednání, kvůli kterému stanuli před soudem, připadá jako normální. Právě i tato okolnost vedla soud k tomu, že i po tak dlouhé době uložil obžalovaným Prchalovi a Irovskému podle § 329 odst. 2 tr. zákoníku trest nepodmíněný, nicméně vzhledem právě na uplynulý čas od spáchaní skutku, ho snížil (za použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku) pod dolní hranici zákonné trestní sazby. Obžalovanému Prchalovi, který byl ze všech obžalovaných neaktivnějším, uložil trest odnětí svobody v trvání 1,5 roku, a obžalovanému Irovskému v trvání 1 rok, přičemž oba zařadil k výkonu trestu do věznice s dozorem, neboť obžalovaní doposud nebyli ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin a jejich trest nepřevyšuje 3 léta. Pokud jde o obžalovaného Vrbického, ten byl de facto pouze přihlížejícím a jeho aktivita spočívala pouze v tom, že řídil vozidlo s poškozeným, na jeho bití se nepodílel. Proto mu soud uložil trest odnětí svobody podmíněný, a to v trvání 2 let, přičemž mu stanovil zkušební dobu v trvání 3 let.

Poučení : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do osmi dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího. Odvolání může podat státní zástupce, obžalovaný, poškozený a osoby oprávněné podat odvolání ve prospěch obžalovaného podle § 247 odst. 2 tr. řádu, tj. příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manželka a družka. Státní zástupce a poškozený mohou podat odvolání i v neprospěch obžalovaného. Odvolání musí být ve stanovené lhůtě rovněž odůvodněno tak, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

V Praze dne 15. května 2012

Mgr. Alexandr Malý, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Mgr. Lukáš Hrubý

Rozsudek nabyl právní moci u všech odsouzených - dne 24.2.2014 ve znění rozsudku MS Praha, ze dne 24.2.2014, sp.zn. 5To 361/2012

dol.PM vyznačila I.Brožíková

Lenka
Syslová

Digitálně podepsal Lenka
Syslová
DN: c=CZ, o=Obvodní soud
pro Prahu 7 (IC 00024449),
ou=Ovocný trh 14, ou=399,
cn=Lenka Syslová,
serialNumber=P50731,
title=protokolantka T
Datum: 2014.10.23 10:40:22
+02'00'